No. 2122 Zaterdag 6 September 1924. 41ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— bij vooruitbetaling.

Bureau van dit blad: St. Elisabeth's Gasthuis.
Administratie: St. Thomas-college.
DRUKKER. B. L. BOGAERS.

Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f.0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

Vóór tien jaren.

Tien jaren zijn thans heengegaan, sinds de oorlog uitbarstte, welke zooveel rampen en verschrikking over de wereld en in 't bizonder over Europa heeft gebracht. Reeds vóór het einde der Juli-maand van 1914 was de oorlogstoestand tusschen Oostenrijk en Servië ingetreden. Maar de hoop werd nog gekoesterd, dat het gewapend conflict zou worden gelocaliseerd, anders gezegd: zich tot die twee mogendheden zou bepalen. Het mocht niet zoo wezen.

Den 25 Juli 1914 immers onderteekende keizer Frans Jozef in zijn villa te Isehl het bevel tot mobilisatie.

Zes jaren te voren op precies denzelfden datum had zich in diezelfde villa een incident voorgedaan, dat als het eerste gerommel van donder kon worden beschouwd. In Juli 1908 namelijk vierde de grijze keizer der Donau-monarchie het buitengewone, in de wereldhistorie bijna niet geëvenaarde jubilé van een zestig-jarige regeering en te dier gelegenheid kwam een groot Engelsch vlooteskader naar Triest.

Admiraal Druzy en schout-bij nacht Prins Battenberg begaven zich als afgezanten van koning Eduard naar den keizer te Isehl, waar een groote feestmaaltijd ter eere der Britsche gasten plaats vond. Het gesprek kwam op den snellen aanbouw eener Duitsche oorlogsvloot en de Engelsche admiraal liet zich daarbij de volgende thans zoo merkwaardige woorden ontvallen: „Duitschlands scheepsbouw maakt ons niet ongerust. Wanneer echter telkens, als een [illegible] prins [illegible] ter scherpe woorden spreken, die blijkbaar tegen ons gericht zijn, zullen wij eindelijk het geduld verliezen en het vereenigd Europa zal Duitschland neerslaan."

Er zou geen aanleiding wezen, nu we niets beters te doen hebben dan den vrede tusschen de volken te herstellen, op die verleden gebeurtenissen terug te komen, wanneer dezelfde persoon die dit in herinnering brengt, niet een gewichtige bijzonderheid wist mee te deelen, die een bijzonderen blik op de gebeurtenissen van 1914 werpen kan.

De schrijver in de „Nachrichten" van den Franschen persdienst te Dusseldorp moet een persoonlijkheid wezen, die bij het uitbreken van den oorlog een aanzienlijk ambt bekleedde in het Oostenrijksche ministerie van Buitenlandsche Zaken. Hij vertelt van de aarzeling, waarin keizer Franz Jozef gedurende die moeilijke dagen verkeerde. Eenerzijds immers was hij volkomen in zijn recht, bestraffing der moordenaars van den troonopvolger te eischen; aan den anderen kant evenwel bestond groot gevaar, dat Rusland zich zou verzetten tegen al te scherpe en vergaande maatregelen ten opzichte van Servië.

Ook Engeland was bezorgd.

Den 23 Juli, zoo vertelt schrijver dan, telegrafeerde de Oostenrijksche gezant te Londen, dat lord Grey, de toenmalige Britsche minister van Buitenlandsche Zaken, hem dringend aangeraden had alles te doen, om een gewapend conflict met Servië te vermijden. Een paar dagen later stelde Grey een scheidsgerecht voor en sprak de overtuiging uit, dat Servië dan veroordeeld zou worden en deed dit voorstel door den Duitschen gezant te Weenen aan de Oostenrijksche regeering overbrengen. De Duitsche gezant begaf zich onmiddelijk naar het Oosrijksch ministerie van Buitenlandsche Zaken, doch trof den minister, graaf Berchtold, niet meer aan. Deze had zich naar den keizer te Isehl begeven en legde daar aan Franz Josef een telegram voor, dat den vorigen dag door den generalen staf was ontvangen en luidde: „Servische grenswachters beschoten aan den mond der Save een boot, bemand met Oostenrijksche gendarmes. Vier man dood."

In het afschrift evenwel, dat aan keizer Franz Josef werd voorgelegd, stond: „Veertig man dood".

Is er bij vergissing een nul aan toegevoegd? Was het opzet, om den keizer tot de mobilisatie te doen besluiten?

Niemand weet het, zegt de schrijver en het is thans natuurlijk geheel [illegible]

Maar wie weet hoeveel die nul heeft bijgedragen om de aarzeling van den keizer te overwinnen en het mobilisatiebesluit te teekenen.

Toen begon de vreeselijke lawine te rollen....

* * *

Slechts enkele dagen later nam de verbijsterende strijd een aanvang, welke vier jaren lang de wereld teisteren zou en in den loop dier jaren nog steeds geduchter afmetingen zou vertoonen. Alle groote en tal van kleine mogendheden waren partij in dit ontzettend drama, waarbij ook zeer spoedig Japan en, in een veel later periode, de Vereenigde Staten van Noord-Amerika de zijde kozen van hen, die de Centrale Staten van Europa als vijanden tegenover zich zagen. Het Drievoudig Verbond viel uiteen. Italië verklaarde eveneens den oorlog aan zijn voormalige bondgenooten en deze vonden alleen steun bij Bulgarije en Turkije.

Men kent het verloop en den uitslag van den strijd. Men weet, hoe, na herhaalde wisseling der kansen, de geallieerden en geassocieerden in den loop van 1918 de bovenhand verkregen, de Centrale Rijken en hunne medestanders op den Balkan moesten capituleeren, de Donaumonarchie uiteen viel, ook in Duitschland de revolutie zegevierde en de kaart van Europa en van het koloniaal bezit ingrijpende wijzigingen onderging. Vooral in het Oosten van Europa waren die wijzigingen van enorme beteekenis. Nieuwe Rijken ontstonden, en in Rusland, dat reeds in 1917 den strijd had gestaakt en het oude regime op bloedige wijze ten val zag komen, had de meest radicale omwenteling plaats, welke men zich denken kan. Bij het einde van den moorddadigen krijg vertoonde Europa een beeld en toestanden, welke niemand voor tien jaren mogelijk zou hebben geacht. Het wisselvallige der menschelijke grootheid is in die jaren wel zeer duidelijk gebleken, en talrijk waren de meeningen en voorspellingen van staatslieden, van economisten en anderen, die te eenenmale werden beschaamd. Ook bracht de vrede niet datgene, wat zoovelen er van hadden gehoopt en verwacht. Zeker, hij maakte een einde aan het schrikkelijk bloedbad, waarin millioenen waren ten onder gegaan; hij bracht verademing en bevrijding van de gruwzame beklemming, waaronder de wereld gebukt lag, en uit de puinhoopen van den strijd is, gelukkig, weer nieuw leven opgebloeid. Maar de gevolgen der ontstellende verwoesting doen zich [illegible] ernstige mate [illegible] voelen; en thans, bijna zes jaren na dat de wapenen werden nedergelegd, zijn de normale toestanden in Europa nog geenzins hersteld, en moet op conferentie na conferentie nog worden onderhandeld over de uitlegging en toepassing van het vredes-verdrag. Het ontketenen van den oorlog was het werk van eenige weken, van eenige dagen. Met het herstel van den vrede, van den werkelijken vrede, politiek en economisch, blijken jaren en jaren gemoeid te zijn.

Welke een ontzaglijke waarschuwing is hierin gelegen voor Regeeringen en Volken! Men kent de aanleiding tot den geweldigen wereldbrand, maar men weet ook, dat de oorzaken dieper lagen. En wat is natuurlijker, dan dat, na de vreeselijke ervaringen met het moderne wapengeweld opgedaan, alle krachten er op worden gericht, om een herhaling van dien gruwel te voorkomen! Echter zijn er teekenen helaas, die er op wijzen, dat dit nog niet in voldoende mate en door allen begrepen wordt. Paus Benedictus XV z.g. en Paus Pius XI hebben in de duidelijkste bewoordingen aan de wereld voorgehouden, wát er gedaan moet worden, om den vrede aan de wereld te verzekeren. En had men naar Benedictus' dringende vermaningen geluisterd, de vijandelijkheden zouden veel eerder een einde hebben genomen en veel ellende ware aan de wereld bespaard gebleven. Zal [illegible] welke er uit getrokken moeten worden? En zal, bij het streven naar het vredes-ideaal men zich stellen op den eenig juisten grondslag, door den Vader der Christenheid aangegeven? Dat in een wedloop van bewapeningen, in den zoogenaamden „gewapenden vrede" geen uitkomst is te vinden, dit heeft de ervaring van den wereld-oorlog wel mede op zeer duidelijke wijze in het licht gesteld. Niet voor de eerste maal trouwens. En reeds de herinnering dááraan houdt een les in, welke voor de wereld niet mag verloren gaan.

Petroleumtanks in vlammen,

en hoe ze gebluscht werden.

Te Vlissingen ontstond er brand, Vrijdagnacht 25 Juli in een groote petroleumtank van de Nederlandsche Petroleum- en Asphalt fabriek. Door den hevigen rook en de vlammen was de tank niet te naderen. De brand breidde zich ontzettend uit en niet lang duurde het of de geheele fabriek [illegible], terwijl eveneens verschillende andere tanks in brand gevlogen zijn. Alle schepen die in de nabijheid lagen kregen order te vertrekken.

* * *

Over het blusschingswerk met een nieuwe middel, waardoor het gelukte den brand spoedig meester te worden, schrijft de *Telegraaf*:

„De proef is gehouden in overleg met de experts van assuradeuren, den heer A. Kieviet en de firma D. Hudig & Co., te Rotterdam, de makelaars, die het complex der Ned. Petroleum en Asphalt Mij, op de Rotterdamsche beurs verzekerden. Men heeft in den nacht uit Dordrecht twee groote tankwagens laten komen, gevuld met 't nieuwe bluschmiddel, zgn. „schuimblusch" (foamite). De twee tank-wagens werden tot voor het terrein gereden, terwijl personeel van de Marine met materiaal aanwezig was.

De leiding bevond zich in handen van den marine-commandant. De taak der marine bestond hierin, het „schuim-

WETENSCHAPPELIJK ALLERLEI.

Zal men goud kunnen maken?

In de laatste „Heft der Naturwissenschaften" deelt prof. dr. Miethe, de leider van het polytechnisch laboratorium aan de [illegible] te Berlijn, volgens de „Tel. [illegible]de, dat hij en zijn assistent dr. Stammreich er in geslaagd zijn kwik te splitsen en wel door een z. g. kwikzilverlamp en voortdurende wisseling van electrischen stroom.

Het eerste splitsingsproduct van het kwikzilver was goud. Van economische beteekenis is deze ontdekking echter nog niet, daar de kosten van het winnen van het goud veel te hoog zijn. Zelfs indien 1 K. W. uur slechts een halven pfenning zou kosten, zou een [illegible] G. uit kwik gewonnen goud nog [illegible] millioen mark kosten.

Omtrent het nieuw-ontdekte procédé tot het winnen van goud uit kwikzilver door middel van atoomsplitsing, wordt nog gemeld, dat een groot concern in het Rijnland zich reeds voor de ontdekking heeft geïnteresseerd. Verder heeft prof. Miethe reeds patent op zijn werkwijze genomen.

Over de procedure wordt nog medegedeeld, dat de omzetting plaats vond bij een temperatuur van 1400 graden, waarbij het gloeiende kwik een licht uitstraalde van 10,000 kaarsen.

Prof. Miethe is overigens nog bekend geworden door het door hem in toepassing gebracht magnesiumbliksemlicht voor fotografische opnamen.

Enorm opzien heeft dit bericht in de wetenschappelijke wereld gewekt. Niet wegens de praktische resultaten dezer ontdekking; hiermee zal het [illegible] de vervaardiging [illegible], die men langs kostbaren weg en dan nog in miniatuurvorm heeft weten te bereiden.

Het tot nu toe na maandenlange zorgvuldige proeven uit het kwik verkregen goud was van zoo'n minimale hoeveelheid — nog geen tienduizendste deel van een gram — dat ze in geld uitgedrukt, maar omstreeks de waarde heeft van het vijftigste deel van een cent! Bovendien is de methode uiterst kostbaar, want om langs den gevonden weg één kilo goud te bereiden, zou voor een bedrag van 12 millioen gulden aan kwik en electrischen stroom moeten verbruikt worden!

Vrees voor een kunstmatige voortbrenging van zulke massa's goud dat dit geducht in waarde zou dalen, behoeft dus vooreerst niet te bestaan. 't Zou anders in politiek opzicht een vinding van belang zijn. Wat zouden de Duitschers de heeren op de geallieerde bijeenkomst in Londen maar laten redekavelen!

Intusschen roept de ontdekking van de beide Berlijnsche geleerden de herinnering op aan de goudmakers der oudheid. Eeuwen vóór onze jaartelling hielden de alchimisten zich al bezig met die geheimzinnige wetenschap, welke uitging van de veronderstelling, dat goud langs kunstmatigen weg bereidbaar moest zijn. Die oude geleerden toch hadden opgemerkt, dat ijzeren voorwerpen in sommige bergbeken gelegd, een koperkleur aannamen. [illegible]nu als zulke veranderingen — die, tusschen twee haakjes, het gevolg waren van een koperhoudende oplossing in dat beekwater aanwezig — zich in de natuur voordeden, zou het dan ook niet mogelijk wezen, koper bv. in het zoo vurig begeerde edele metaal om te zetten? Ja sterker nog, was men niet tot de ervaring gekomen, dat koper, met arsenicum behandeld, een prachtige goudkleur aannam?

Vandaar een rusteloos zoeken naar een omzetting van onedele in edele metalen, een zoeken dat de moderne wetenschap als een herschenschim bestempelde.

Een feit is trouwens, dat de oude Egyptenaren en ook de Hindoes het enorm ver in de scheikunde hadden gebracht. Dat getuigen bijv. de schitterend bewaard gebleven kleuren der gevonden voorwerpen uit de oude koningsgraven in het land van den Nijl. En wie weet, hoeveel belangrijks de latere wetenschap niet omtrent die chemie der grijze oudheid was te weten gekomen, wanneer niet een brand de beroemde boekerij van Alexandrië had vernield. Dit is zeker, dat de Egyptenaren over zeer veel goud beschikten en eigenaardig is het, hoe we verhaald vinden, dat Diocletianus de boeken zou verbrand hebben, welke betrekking hadden op de oude scheikunde van goud en zilver.

Stonden daarin misschien aanwijzingen, welke reeds doelden op het verband tusschen goud en kwikzilver, welker nauwe betrekking door de Duitsche geleerden thans schijnt onthuld?

Wie zal het antwoord op die vraag kunnen geven, maar merkwaardig is toch in ieder geval, dat reeds in de verre oudheid, al lang voor den tijd van Plinius, bekend was, dat met behulp van kwikzilver fijn goudstof kon worden losgemaakt van het zand waarmee het was vermengd.

Men heeft vaak de schouders opgehaald voor die dwaze alchimisten, die goud trachtten te maken, totdat thans de vinding in het photochemisch laboratorium van Berlijn het oude spreekwoord bewaarheid, schijnt te doen worden, dat de geschiedenis zich immer herhaalt.

* * *

We zinspeelden hierboven op het enorme wetenschappelijk belang dezer ontdekking.

Inderdaad zou ze een heele omwenteling kunnen brengen in de theorie van de onveranderlijkheid der elementen.

't Is waar, sedert de ontdekking van het radium werd het probleem opnieuw op den voorgrond gebracht. Voor en na ontdekte men, dat deze geheimzinnige stof heel bijzondere stralen uitzendt en bovendien een gasachtige stof, waaruit na verloop van weinige dagen helium ontstaat, een element, dat men het eerst met behulp van de spectroscoop op de zon had ontdekt.

En was het nu niet uiterst verbazingwekkend dat een element — het radium — een ander element, het helium — kon voortbrengen? Die radio-actieve verschijnselen vormen echter een natuurlijk proces, buiten invloed van den natuuronderzoeker.

De thans gedane ontdekking evenwel heeft betrekking op een kunstmatig ingrijpen waarvan de gevolgen nog niet zijn te overzien en dat wie weet, welke verre perspectieven nog op het zoo interessante terrein van chemie en physica zal openen.

* * *

Het bovenstaande was al geschreven, toen we van de hand van prof. Kirchbecher in het Berl. Tageblatt van gisteren nadere bijzonderheden aantroffen over de zooveel opzienbarende ontdekking.

Deze geleerde herinnert er aan, dat de z.g. atomen, waaruit alle stoffen bestaan, geen ondeelbare eenheden vormen. Het zijn planetenstelsels in het klein, waarbij om de positief-electrische kern negatieve electrische deeltjes loopen, de z.g. electronen.

Deze electronen zijn voor alle ato-

blusch" in de kokende massa te werpen. Daartoe werden nabij de tankwagens twee pompen opgesteld, die door matrozen werden bediend, terwijl twee slangen van pl.m. 3000 meter het preparaat naar een zware straalpijp leidden. Met behulp van acht man werd deze straalpijp gehaakt aan een uitgedoofden wand van de brandende tank. Vervolgens werd het sein tot pompen gegeven. Indien de proef gelukte, moesten binnen drie minuten de vlammen gedoofd zijn. Nauwelijks was het sein tot pompen gegeven, of de vlammen wakkerden aanvankelijk sterker op, doch daarna zag men, hoe de vette zwarte rookwolken der brandende petroleum wegdreven en plaats maakten voor wolken van lichtgrijze nuances. Aanvankelijk zag men nog vlammen uit de massa opstijgen, doch zeer spoedig doofden deze en krinkelde alleen nog lichtgrijze rook omhoog. Binnen 2¾ minuut kon men zeggen, dat het vuur gedoofd was. Gedurende het probeeren van dit preparaat was de stedelijke brandweer bezig, den wand van de tank nat te houden.

De eindtaak die men nog te verrichten heeft, is het nablusschen van de brandende en smeulende massa op het terrein."

Bovenstaand bericht is ook voor ons hier van groot belang, — een groote gerustselling tevens voor het gevaar dat ons mogelijk van de zijde van de *Isla* bedreigt, en dat voor sommige onzer medeburgers een ware nachtmerrie is.

Want het doelmatige en het uitstekende van het bluschmiddel „foamite" is er zonneklaar door bewezen. En daar, zooals bekend is, de Curaçaosche petroleum-maatschappij hetzelfde middel ter harer beschikking heeft — is er dus van die zijde niets te vreezen.

De loge in het parlement.

In een bericht van het *Hbl.* lezen wij:

De Vrijmetselaars in de Kamer hebben zich onder leiding van den heer Diagne, afgevaardigde voor Sénégal en lid van den Raad van de Orde van het Groot-Oosten van Frankrijk, tot een parlementaire groep vereenigd. De nieuwe groep telt 242 leden van alle partijen, behalve van die der communisten en rechterzijde. Zij zal zich niet met politiek bezighouden, maar slechts de verstandhouding der leden in het parlement bevorderen.

Het „Centrum" teekent hierbij aan:

Deze laatste mededeeling zal wel met eenige ironie worden opgenomen.

Vooral wanneer men bedenkt, welk een groote rol de vrijmetselarij in de Fransche politiek en ook elders speelt.

Het anti-clericalisme wordt en werd onveranderlijk door haar gevoed, al bleef ze dan ook meestal op den achtergrond.

Voor het overige is 't wel verrassend te vernemen, dat er in de Fransche Kamer, die nog geen zeshonderd leden telt, niet minder dan 242 vrijmetselaars zitting hebben, dat is veel meer dan een *derde* van het totaal.

Reeds uit dit enkele feit blijkt, hoezeer de vrijmetselarij zich met het politieke leven bemoeit, en valt tevens gemakkelijk af te leiden over welk een invloed zij daarbij te beschikken heeft.

Fascisme en vrijmetselarij.

Een merkwaardige quaestie is nog steeds de verhouding van het Fascisme tot de vrijmetselarij.

Onze lezers zullen zich herinneren, dat reeds langen tijd geleden is aangetoond, hoe uit den aard van het Fascisme zelf een innige verwantschap met de Loge blijkt.

Schijnbaar daarmee in strijd waren sommige verklaringen van Mussolini en van maçonnieke zijde, doch dat vraagstuk bleek op te lossen door het feit in het oog te houden, dat er in Italië ook een afgescheiden vrijmetselarij bestaat, zoodat de fascisten zich tegen de ééne konden keeren en met de andere nauwe betrekkingen onderhouden.

Het herstel der kruisbeelden in de scholen door Mussolini bewees natuurlijk niets: het behoort tot de taktiek der Loge om zoo noodig de kerk te versieren of haar schoonheid te prijzen, wanneer zij daardoor de aandacht der geloovigen kan afleiden van het feit, dat zij tegelijkertijd bezig is, diezelfde Kerk te ondermijnen.

En thans deelt volgens de „Msb." het Zwitsersche vrijmetselaarstijdschrift „Alpiera" mede:

„De loges zijn sterker geweest dan Mussolini.

De order, uitgegeven door den dictator aan alle leden der fascistische partij, om te kiezen tusschen vrijmetselarij of fascisme, is zonder uitwerking gebleven.

De „Rivista Massonica", officieel orgaan van het Groot-Oosten van Italië, heeft een serie brieven gepubliceerd, wier onderteekenaars verklaren, liever belangrijke ambten in het fascisme te laten varen dan hunne loges te verlaten."

Op het oogenblik heeft Mussolini het cordon van 33, dat Palermi hem aanbood van de Groot Loge aangenomen."

Het fascisme bedoelt in den grond niet anders dan wat de oude Romeinsche keizers beproefden, den Staat als godheid te doen aanbidden. Hij heeft, zooals de corr. zegt: het mysticisme gebouwd der Italiaansche massa en heeft voor millioenen Italianen God vervangen.

Dat is het vreeselijk gevaar, waaraan de schoonste frasen niets veranderen.

MORALITEIT IN AMERIKA EN GODSDIENSTLOOS ONDERWIJS.

Het weekblad „America" van 22 Maart ll. bespreekt een pas verschenen werk van een hoogstaand protestant, Dr. Walter. S. Ahearn, lid van een over geheel de V. S. verpreide vereeniging: The Institute of social and religious Surveys, wier hoofdzetel zich bevindt te New York.

De titel van het boek dat zeer de aandacht in de pers heeft getrokken is „*Measurements and Standards in religious education.*"

Er staan alles behalve vleiende dingen in over de publieke zedelijkheid in het land van den Dollar. Bij voorbeeld: de som van gestolen geld in de Vereenigde Staten gedurende één jaar komt op een waarde te staan van vier milliard dollars. Het aantal moorden per jaar bedraagt vijftienduizend. De regeering besteedt zes honderd duizend dollars in 't jaar aan de bewaking in de treinen van de postzakken enz.

Opgemerkt wordt dat de leeftijd der in aantal voortdurend groeiende misdadigers, steeds afneemt. 't Is duidelijk dat elk zedelijk bewustzijn bij de jeugd sterk achteruit gaat. Dit laatste kunnen we gerust ook van Europa zeggen, zij het wellicht in mindere maie. Dr. Ahearn en zijn collega's van het N. Ye. Instituut, stellen vast na grondig onderzoek, dat er in de V. S. zeven en twintig millioen kinderen en jongens beneden 25 jaar rondloopen die nimmer de geringste godsdienstige opvoeding of onderricht hebben ontvangen. De openbare school geeft op dat gebied *volstrekt niets*. En van de tien zijn er zeven die nooit eenig zondag- of parochie-onderwijs genoten.

Dat de toestand onhoudbaar begint te worden, zien zelfs de schoolmannen der neutrale staatsschool in: Zoo hielden een paar maanden geleden te New York meer dan 3000 onderw. en onderwijzeressen van openbare scholen een meeting, waarop elke richting, iedere kerk (ook de Katholieke) was vertegenwoordigd. Met algemeene stemmen besloot deze vergadering, toch zeker eminent bevoegd tot oordeelen „dat ze een godsdienstige opleiding gelijk aan die der ouders, volstrekt dringend noodzakelijk achtten: want de kinderen zullen niet gehoorzamen aan menschelijke wetten, wanneer hun niet wordt geleerd de wetten van een Opperste Macht te kennen en te eerbiedigen."

Onze lezers weten dat de Katholieken in de Vereenigde Staten jaarlijks 20 millioen dollars besteden voor hunne bizondere scholen: maar toch zijn nog bijna evenveel katholieke kinderen verplicht de godsdienstlooze verderfelijk Staatsschool te volgen. Men tracht hieraan door Zondagscholen eenigszins te gemoet te komen; dat is ten minste iets om er geen volslagen heidenen van te laten groeien.

En in een ander nummer las ik pas geleden:

Eén nieuwsgebeurtenis, heden:

Een terechtstelling!...

Vier jonge mannen in den electrischen stoel!

In koelen bloede hadden deze opgeschoten jongens twee bankbedienden vermoord, in een station van den viaduct-spoorweg te Brooklyn.

Eerst moord, dan diefstal!

Drie waren een-en-twintig jaar!

En de Brooklyn-rechter wees er op, dat twee hunner reeds lange gevangenisstraffen achter den rug hadden...

„En wat zoo treurig is," zei de rechter, „die leeftijd der misdadigers is niets ongewoons. De meeste misdadigers zijn nu jongens en jongemannen. Tachtig percent der duizenden, die jaarlijks in New-York veroordeeld worden, — Brooklyn heeft een slechten naam. — zijn onder de vijf-en-twintig..."

Hoort ge dat dien rechter zeggen?.... Er bij voegende: „die jonge misdadigers bedrijven hunne wandaden, omdat ze in slecht gezelschap geraakt en [illegible] onder den juisten invloed [illegible] gevaarlijke jaren, [illegible] mannen vergroeien, — tusschen de leeftijden 12 en 18.

Wat gaan we doen?....

Tienduizenden jongens dwalen des avonds in onze straten, belust op vermaak, naar avonturen zoekende, en met een zucht naar gezelschap en onderling verkeer. Velen hebben geen vader, en de ouders van anderen bekommeren zich er al héél weinig om, welke plaatsen hunne jongens al zoo bezoeken, of met wie ze omgaan. Hebben wij, mannen, dan geen verantwoordelijkheid in dat opzicht?

Aldus de rechter — de gemeenschap!...

Maar de eerw. Walter Howlett, secretaris van het departement voor godsdienstige opvoeding der New Yorker federatie van kerken (voor welk specifiek doel ook het Kath. aartsdiocees lid is,) zegt: „Amerika betaalt nu, tijdens dezen zondvloed van misdaden door jeugdige deugnieten bedreven, voor zijn gemis aan godsdienstige opvoeding. Het is waar, dat de twee hoofdschuldigen van Brooklijn Joden waren: maar hier is de geheele samenleving schuldig, omdat onze jeugd geen kennis meer heeft van God, van wat heilig, goed, moreel, schoon en waardevol is. En dát heeft dezen onthoudbaren toestand geschapen....."

De zoo juist genoemde Amerikaansche beschaving kan men ook beoordeelen uit het volgend pas gelezen bericht. De Amerikaansche multi-millionair Mr. Astor heeft zich een huis laten bouwen, waarvan de waarde geschat wordt op vijf honderd duizend pond sterling. In een der kasten is een ontbijtservies opgesteld, dat twaalf duizend pond sterling kost. Een andere Croesus, Stephen S. Murhand heeft zich een slaapkamer laten inrichten voor een waarde van twee honderderd duizend pond sterling. Iedere stoel kost 8 duizend pond sterling. Vanderbilt spant echter de kroon: een zijner paleizen kost een millioen pond sterling. Over honderd jaar woont intusschen wat er van deze heeren aan stoffelijks is overgebleven in een meer beperkte ruimte! Goed gezegd.

Die dwazen bijna even verderfelijk als de felste communisten, zouden goed doen te overwegen de magistrale preek van Bossuet over den Dood, speciaal de aangrijpende regels.

La chair changera de nature, le corps prendra un autre nom: même celui de cadavre ne lui restera pas longtemps: il deviendra dit, Tertulien, un je ne sais quoi, qui n'a plus de nom dans aucune langue; tant il est vrai que tout meurt en lui, jusqu'a ces termes funèbres par lesquels on exprimait ses malheureux restes.

Wel mocht de Maistre van Bossuet's proza zeggen: cet homme dit tout ce qu' il veut.

---

men gelijk; het onderscheid der atomen ligt in de kern en in het aantal daaromheen loopende electronen.

Nu gelukte het tot heden al door betrekkelijk eenvoudige middelen een of twee electronen uit te schakelen, maar de kern ontsnapte aan elk willekeurig ingrijpen. Wel is waar schuilen in de radio-actieve verschijnselen voorbeelden van een natuurlijk uiteenvallen van de kern, maar deze gold tot nu toe zoo volkomen onbeinvloedbaar, dat de snelheid van het splitsingsproces de belangrijkste, om niet te zeggen de eenigste eigenschap was, waardoor men de eene radio actieve van de andere onderscheidde.

Het eenige tot nu toe bekende voorbeeld van een willekeurig veroorzaakte uiteenvalling van de kern was de beroemde splitsing van het stikstofatoom door Rutherford. Die splitsing gelukte echter alleen door een bombardement met de overblijfselen van een ánder, langs natuurlijken weg uiteengevallen atoom en was dus in zekeren zin een kunstmatig verlengde „natuurlijke" atoomsplitsing. Het zou een revolutie in al onze atoombeschouwingen beteekenen, wanneer we een uiteenvallen van de kern langs kunstmatigen weg konden te voorschijn roepen. Wat daarbij echter de allergrootste verbazing moet wekken is het buitengewoon eenvoudig middel, waardoor het resultaat werd bereikt.

De beide geleerden hadden een spanning aangewend van 170 volt, een spanning derhalve, die ligt binnen die voor lichtleidingen en welke spanning belachelijk gering lijkt in vergelijking met de krachten welke in het inwendige van het atoom moeten heerschen.

Misschien moeten we aannemen, dat het kwikzilver zonder meer radioactief uiteenvalt, welke uiteenvalling gewoonlijk zoo uiterst langzaam is, dat ze alleen met de fijnste hulpmiddelen kan worden bemerkt en dat ze door aanwending van electrische krachten slechts enorm versneld wordt.

Daar overigens een radioactieve atoomuiteenvalling in het bijzonder bij elementen met hoog atoomgewicht voorkomt en het kwikzilveratoom tot de zwaarste atomen behoort, zouden radioactieve verschijnselen bij kwikzilver (welke evenwel tot nu toe niet werden waargenomen, op zich zelf niet bijzonder opvallend zijn. Valt echter het kwikzilveratoom uiteen, dan is inderdaad het ontstaan van goud te verwachten, omdat zijn atoomgewicht met ongeveer 197 eenheden onmiddelijk na dat van kwikzilver met een atoomgewicht van ongeveer 201 komt.

* * *

Vermoedelijk, voorspelt prof. Kirchberger, zal het aan opwerpingen van den kant der natuurkundigen niet ontbreken: de leer van de totale onbeïnvloedbaarheid van de uiteenvalling der atomen is te zeer gebleken. Daar komt nog bij, dat het in weerwil van alle moeite niet is gelukt, het andere bestanddeel, dat zich bij het uitvallen van het kwikzilveratoom noodzakelijk moet vormen, aan te toonen. Dit kan uit den aard der zaak slechts waterstof of helium zijn. En deze zouden zelfs in veel geringer sporen dan hier, te oordeelen naar de verkregen hoeveelheid goud, het geval moest zijn, zijn aan te wijzen. De vraag rijst dan ook, hoe verklaard moet worden, dat die geheele omstandigheid tot dusver over het hoofd is gezien. Na de ontdekking van de z. g. Röntgen-interferenties door v. Laue werden alle elementen volgens deze methode onderzocht en het aldus verkregen beeld is voor elk element onvoorwaardelijk karakteristiek. Bij dat onderzoek werd kwikzilver aan proeven onderworpen, welke blijkbaar van die van Miethe niet zoo zeer verschillen. De geringste sporen van zich vormend goud hadden daarbij moeten zijn opgemerkt.

Tegenover die twijfelingen staan de zorgvuldige analysen van Miethe. Of ze de geopperde bezwaren zullen doorstaan, kan alleen door nadere onderzoekingen aan het licht worden gebracht.

V.

KERKNIEUWS.

Overplaatsing van Weeshuis-Habay naar Sta Rosa.

Verleden week Zaterdag zijn de weeskinderen van Habay overgebracht naar het Gesticht der Zusters van Schijndel te Sta. Rosa. Zeer aangedaan namen de kinderen afscheid van de goede Soeur WULFRANA en andere Zusters, onder wier moederlijke hoede zij zoo goed geweest waren, om zich te gaan stellen onder de hoede der Eerw. Zusters te Sta. Rosa. Van 't jaar 1856 reeds zijn de Eerw. Soeurs van Roosendaal belast geweest met de opvoeding der weesmeisjes. Ontelbaar vele die aan de goede Soeurs [illegible] voeding te danken hebben.

In naam der missie kwam Vrijdagavond Mgr. VUYLSTEKE aan de Eerw. Soeurs dank brengen voor het schoone, edele, verdienstvolle werk gedurende zooveel jaren verricht.

Religieuze kleeding.

Morgen zal Mej. EPIFANIA DIJKHOFF van de Noord-Aruba het religieuze kleed ontvangen in het Hospitaal St. Elizabeth.

Hospitaal-Bonaire.

De nieuwe verpleegster voor het Hospitaal „San Francisco" van Bonaire, de Eerw. Soeur OTHILDA zal daarheen vertrokken, in gezelschap van de Eerw. Mère ALEXIA en de Eerw Soeur CLEMENCE, Superieure van Habay, die de voorbereidingen gaan treffen voor den bouw van een nieuw convent voor alle zusters van Bonaire.

Berichten uit de Kolonie.

Goede Reis.

Met het SS. *Commewijne* vertrok acht dagen geleden via Suriname naar Holland de Heer K. W. ELHORST, sedert bijna 3 jaar commissaris van politie alhier, nu eervol als zoodanig ontslagen.

Het is een vreemde geschiedenis geweest met dezen functionaris. De Heer ELHORST werd indertijd benoemd tot commissaris van politie alhier, terwijl de vorige functionaris, die den titel van commandant droeg, zijn post bleef.

Feitelijk waren er dus twee, maar toch was er eigenlijk maar een commisaris van politie. Want van de werkzaamheid van den Heer Elhorst is ons heel weinig gebleken.

Dat ons politiekorps heel veel te wenschen overlaat, is maar al te bekend.

Dat er aan de opleiding van onze politie alles ontbreekt, is evenzeer bekend.

Dat een goed gedrild en betrouwbaar en deugdelijk onderlegd politiekorps met den dag meer noodig wordt, niemand die 't betwijfelt.

Dat dus een man met een rijpe ervaring op 't gebied van politie-wezen, zooals de Heer ELHORST verondersteld werd te zijn, ter opleiding onzer politie-agenten broodnoodig was, is zonneklaar.

Waarom dan den Heer ELHORST niet royaal de kans gegeven, om het nut en de noodzakelijkheid van zijn benoeming te bewijzen? Iederen zou 't met vreugde begroet hebben.

Aan wie ligt hier de schuld, dat met de benoeming van den Heer ELHORST weer een schadepost meer te boeken is op ons Curaçaosch budget?

Gevallen.

Wegens de bovenmattige hitte zocht Woensdagnacht de echtgenoote van C. R. in de Keukenstraat, eenige verfrissching zittend in het raam.

Daar viel zij in slaap, verloor haar evenwicht en viel op den grond, waarbij haar been verbrijzeld werd.

Onmiddelijk werd zij opgenomen en naar het St. Elisabeth's Gasthuis gebracht, waar zij door Dr. Arends verbonden werd.

Gedecoreerd.

Bij gelegenheid van Koninginneverjaardag zijn de volgende decoraties hier uitgereikt,

van officier in de Orde van Oranje Nassau aan den Heer H. STATIUS MULLER, Inspecteur der belastingen, van Ridder in de orde van Oranje Nassau, aan den Eerw. Frater RADULPHUS, Directeur van Scherpenheuvel en Inspecteur van het Bijzonder Onderwijs; de eere-medalje in de Orde van Oranje Nassau, in zilver, aan den Heer J. A. VAN [illegible]

den Heer J. VAN DER VEEN, Bode ter Inspectie van het Onderwijs, en den Heer G. A. HUITH op St. Martin.

Aan alle gedecoreerden onze hartelijke gelukwenschen met deze koninklijke onderscheiding.

Professor Grutterink.

Eindelijk is 't geheim, waarom Prof. GRUTTERINK naar Curaçao gekomen is, opgelost.

Om niets meer en niets minder dan om water te zoeken voor de Curaçaosche Petroleum Mij.

De Professor is geslaagd en zal spoedig weer naar Holland terugkeeren. Voldoende water is er gevonden en wel op de plantages „*Brievengat*" en „*Zapaté*" die daarom door de *Isla* zijn aangekocht.

Ingenieur VAN EVERDINGEN en de boormeester die de Prof. vergezelden en hem bij zijn werkzaamheden de behulpzame hand boden, zullen hier blijven, verbonden aan de Cur. Petr. Mij.

Wij wenschen Prof. Grutterink geluk met den goeden uitslag van zijn opdracht en een voorspoedige reis naar Patria.

Koninginnefeest.

Onder steeds grooter enthousiasme wordt telkenjare het Koninginnefeest gevierd.

Het is inderdaad een echte nationale feestdag, waaraan door groot en klein, door alle rangen en standen der maatschappij wordt deelgenomen.

En 't zij met eere gezegd, het volk [illegible] waardig gedragen en op waardige wijze feestgevierd.

Veel verandering in het gewone jaarlijksche program valt er niet te melden.

Alleen de optochten met muziek georganiseerd door „*La Fama*" en de „*Empresa Cigarrera Caraçao*" vormden een sympathieke noot. Op den praalwagen van „*La Fama*" stond „de Faam" om de uitstekende hoedanigheden der genoemde cigaretten uit te bazuinen.

De beide wagens der Curaçaosche sigarettenfabriek, stelden de merken „*Holandeses*" voor door een vroolijk draaienden Hollandschen windmolen en de „*Princesa*" door een beeld der Egyptische Prinses.

De publieke bioscoop-voorstelling was saai en taai door de minder goede reproductie van de overigens niet onaardige film, die daarom slechts door een heel klein gedeelte van de overgroote menigte zal begrepen zijn. We geven de feestcommissie in overweging om 't in vervolg te zorgen voor enkele comische films die zonder de minste moeite door allen begrepen en genoten worden. En 't vuurwerk, hoe fraai ook, leed dit jaar bijzonder aan langdradigheid. Een bijzonder woord van dank komt toe aan de Heeren der Feestcommissie voor de buitengewone ruime bedeeling aan de schoolkinderen, ook van onze buitenscholen, die zeer zeker ook een prettigen, echt gelukkigen dag hebben doorgebracht.

Koninginnefeest op Bonaire.

Onze Correspondent schrijft:

Met veel enthousiasme is het Koninginnefeest hier gevierd. Van gouvernements- en particuliere gebouwen wapperde de driekleur, terwijl de straten met vlaggen en eerepoorten versierd waren.

De grootste attractie van 't mooi program dat vlot van stapel liep, en de vroolijkheid heel den dag gaande hield, was de aubade der schoolkinderen der katholieke scholen voor het Gouvernements huis. De meisjes versierd met oranjejerpen en de jongens met oranje-cocardes trokken geleid door de Fraters, Sœurs en schooljuffrouwen naar het huis van den Gezaghebber en zongen er onder de leiding van Frater Ignatius enkele vaderlandsche liederen. De Gezaghebber was zeer tevreden over de aubade. In zijn keurige speech vaderlandsliefde en waardeering voor onze verheven Landsvorstinne, hij uitkomen, hoe in deze zware jaren men met gezag gespeeld wordt en het recht van den zwakke wordt geteld, waarin de hartstochten der volkeren nog steeds oplaaien

...redesklanken nog stom blijven, — hoe het in deze tijden aan de wijsheid van Hare Majesteit nog steeds gelukt volk en land in vrede en geluk te besturen, terwijl uit elke regeeringsdaad spreekt oprechte liefde en zorg voor land en volk. Daarom zijn wij dank, waardeering en verknochtheid verschuldigd aan Hare Majesteit, en smeeken wij den Almachtige, Haar Zijnen onmisbaren zegen te blijven schenken tot welzijn van vaderland en koloniën.

De commissie heeft in tegenstelling met andere jaren, waarin de versnapering aan de schoolkinderen bij het fort werd uitgedeeld, met 't gevolg dat velen ervan verstoken bleven, de fijngevoeligheid gehad van de geringe som van f 250 — voor de feestviering toegestaan, een flink bedrag uit te trekken voor een gelijke traktatie aan alle kinderen der scholen. Persoonlijk in de Commissie, vergezeld door den Heer Gezaghebber deze versnapering op Rincon aan de schoolkinderen gaan uitdeelen.

Daarvoor een hartelijk woord van dank en hulde.

Het laatste nummer van 't program, vuurwerk, kon, helaas, niet doorgaan, daar de „Ligia" pas Dinsdagmorgen binnenkwam.

Orkaan.

De orkaan die verleden week hier geseind was en in westelijke richting tusschen de eilanden Dominica en Antigua gepasseerd is, heeft ook aan onze Bovenwindsche eilanden een bezoek gebracht en volgens bericht van den Gezaghebber ontvangen er nog al aardig huisgehouden.

De Gezaghebber seinde: Van Woensdagavond tot hedenmorgen (Zaterdag 30 Augustus) stormweer. De zee stond zeer hoog. Er is 300 m.M. regen gevallen. De schoener "*Harris*" is stuk geslagen, de opvarenden zijn allen gered. Het Rolandus kanaal is doorgebroken, de zoutpannen zijn allen overstroomd. De wegen zijn dusdanig vernield, dat er minstens een schade van tienduizend gulden aan veroorzaakt is.

(Het Rolandus kanaal is een kanaal gegraven door een zekeren Rolandus, om het van de bergen afstroomende regenwater op te vangen, opdat het de zoutpannen, die aan den voet dier bergen liggen, niet overstroome. Dat zoet water wordt dan door dat kanaal naar zee gevoerd.)

Op Saba en St. Eustatius heeft de storm nog heviger gewoed dan op St. Martin. De wegen zijn vernield, terwijl er het vee en de oogst veel geleden hebben. Verschillende hutten zijn omvergewaaid, zoodat er menigeen dakloos is. Het Douanegebouw op St. Eustatius is gedeeltelijk ingestort; op Saba [illegible] gen, booten zijn vernield en alle telefoonpalen zijn omvergeslagen.

Het asphaltmeer op Trinidad.

In het feit dat het eiland Trinidad in den persoon van Sir HORACE BYATH een nieuwen gouverneur gekregen heeft, vindt de Engelsche pers aanleiding om te wijzen op een weinig bekende merkwaardigheid van dit eiland, n.l. het bezit van het rijkste asphaltmeer in de geheele wereld.

Het is nog niet uitgemaakt, hoe diep de asphaltlaag gaat, want men heeft den bodem van het meer nog nooit kunnen bereiken. Toen in 1893 de eerste boringen verricht werden, bleek de geheele ondergrond uit een compacte asphalt-massa te bestaan en op een diepte van pl. m. 45 M. moest men het boren staken, omdat de boorschacht zoo ver van hare verticale richting was afgeweken, dat verder boren onmogelijk was. Klaarblijkelijk vormt het meer den krater van een uitgebluschten vulkaan en worden de voorraden asphalt steeds uit de aardlagen weer van nature aangevuld; want ofschoon er van 1893 af voortdurend asphalt is opgedolven en naar alle deelen der wereld verzonden, is het peil van het meertje nog geen volle twee meter gedaald.

Het eenige andere asphalthoudende meer bevindt zich te Bermudez in Venezuela, op [illegible] 30 mijl van [illegible] is belangrijk grooter dan dat op Trinidad — maar het is slechts van één tot drie meter diep in de tot dusverre uitgegraven gedeelten. Ook is de bodem veel minder vast, en groote gedeelten van de oppervlakte zijn bedekt met modder en wilde planten. Eigenaardig is nog dat, ofschoon zoowel het asphalt van Trinidad als uit Bermudez in brokken uitgehouwen en verzonden wordt, die brokken onderweg tot een vaste massa ineenvloeien en het asphalt uit de ruimen der schepen weer uitgehakt moet worden.

Officiëele Berichten.

De Gouverneur heeft, op een door Zijne Excellentie op den 31sten Augustus jl. aan Hare Majesteit de Koningin verzonden telegram, luidende:

„Curaçao biedt Uwer Majesteit en Koninklijk Huis eerbiedige hulde en gelukwenschen aan met betuiging oprechte aanhankelijkheid en trouw" op den 1sten dezer het volgende telegram uit Het Loo ontvanhen:

„ik betuig Curaçao mijn bijzonderen dank gelukwenschen — WILHELMINA."

17

De moderne techniek en het congres.

Bij het Katholieke wereldcongres te Amsterdam zijn de modernste hulpmiddelen der techniek benut, ten einde behalve de 45,000 personen, die de Stadionterreinen vulden en de duizenden die langs den weg stonden geschaard om den Kardinaal-Legaat in zijn luistervollen stoet geestdriftig te begroeten, tienduizenden in heel 't land, en gansch de wereld te doen meeleven met dit Congres. Het Pers en Propaganda-Comité had gezorgd, dat onze eerste filmoperateur, de heer Mullens met zijn vele medehelpers onder de hoofdleiding van den heer Dorus Hermsen, alle belangrijke momenten te zamen vatte in een officeele congresfilm, welke o.a. ook voor Z. H. den Paus zal worden vertoond. Zelfs cirkelden hiervoor vliegmachines boven het Stadion.

De Kardinaal-Legaat verleende zoodanig zijne medewerking, dat hij Zondagmiddag na afloop met alle Kardinalen, Bisschoppen en Prelaten nog eens afzonderlijk wilde poseeren. Voorts heeft het Comité voor zalen enz. gezorgd voor den loudspeaker, welke voor 't eerst in Nederland toegepast, een reusachtig succes bleek te zijn. Overal waren kleine opvangers van de stem aangebracht, zoodat zoowel bij het spreken op 't podium als tijdens de H. Mis op 't altaar, zoowel elders als bij den troon van den Kardinaal-Legaat elk woord werd opgevangen en verder gebracht door de groote klankwerpers, die heel architectonisch in den bovenbouw van het middenpodium waren ingebouwd door architect Cuypers. Ook een spreker met zeer zwak geluid werd tot in de uiterste hoeken en zelfs buiten het Stadion uitmuntend verstaan, terwijl de stem niets leed aan duidelijkheid, maar onmiddelijk iedere stem dadelijk te herkennen was.

Ook had het Locaal Comité nog voor radio-aansluiting gezorgd, zoodat op hetzelfde moment, dat b.v. de Kardinaal zijn toespraak hield, honderdduizenden over heel de wereld die toespraak konden volgen.

Treffend is het volgend telegram, dat Zijne Eminentie de Kardinaal-Legaat Zondagmorgen ontving:

„De leden van het Moederhuis van de religieuzen penitenten der Derde Orde van den Heiligen Vader Franciscus, gevestigd in het klooster „St. Lucia" te Bennebroek, per radio de indrukwekkende plechtigheid in het Stadion volgend, vol ontroering Uwe stem gehoord hebbende, danken U eerbiedig voor Uw treffende woorden, brengen U hulde, bevelen zich in Uwe hooge bescherming aan en verzoeken nederig hare gevoelens van liefde, aanhankelijkheid en kinderlijke onderwerping te willen aanbieden aan Zijn Heiligheid den Paus.

„De Algemeen Overste."

A. A. V.

Algemeene Vergadering te houden op Woensdag 10 September 1924, des avonds ten 8 uren in het gebouw Loge „de Vergenoeging" Pietermaai

AGENDA.

Verslag van den Voorzitter omtrent de toestand der Vereeniging en van het „Voorzieningsfonds".
Verslag van den Penningmeester.
Benoeming 3 leden tot het nazien van de boeken.
Verkiezing 5 bestuursleden.
Rondvraag.

Het bestuur.

BUITENLAND.

De politieke partijen in Amerika.

Eindelijk vinden we dan eens een duidelijk overzicht van wat de drie groote partijen in de Ver. Staten, die daar zich opmaken om den presidentszetel te bemachtigen, eigenlijk in hun program voeren en in hoeverre zij van elkaar verschillen.

In 't algemeen, zegt Rev. John A. Ryan in „America", kan men de Republikeinsche partij conservatief noemen, de Demokratische liberaal en de progressieve, wier candidaat La Follette is: radicaal. Doch geheel dezelfde beteekenis als wij aan die woorden toekennen, hebben zij blijkbaar toch in Amerika niet. De voornaamste zorg van alle drie partijen gaat uit naar den landbouw. We zullen nu maar niet trachten na te gaan, of deze belangstelling voortvloeit uit ijver voor het welvaren der Statenrepubliek dan wel uit de overweging, dat het platteland veel en invloedrijke kiezers oplevert. Gewoonlijk wordt in zulk geval het eén gezegd en het andere gedacht en loopen ten slotte die beide overwegingen als vanzelf dooreen. Ook omdat men dan toch meent, dat de overwinning der partij in 't belang des lands zou wezen.

Alle drie partijen zijn 't er over [illegible] dat het met den landbouw niet goed gaat, in elk geval beter moest en kon gaan, doch ze loopen min of meer uiteen in het aangeven van de middelen om tot verbetering te geraken. De Republikeinen beginnen met in 't algemeen stappen te beloven om evenwicht te verkrijgen tusschen landbouw, nijverheid en arbeid, maar ze noemen toch ook bepaalde punten als- verlaging van vrachtprijzen voor landbouwproducten, verbetering van verkoop door een cooperatief stelsel van beurzen of markten, grootere verscheidenheid in productie en vooral: beschermende rechten.

De Demokraten willen deze laatste voor landbouwproducten juist verminderen, doch voortbrengselen van nijverheid daarmee omheinen. Verlaging van vrachten willen ze ook en daarbij meer kanalen tot goepkooper transport van producten en gemakkelijker aanvoer van meststoffen. Van regeeringswege zou verder gezorgd moeten worden voor het regelen van prijdie al te laag dreigen te vallen door aankoop van tijdelijke overtollige voorraden. In de laatste zittingperiode van het Parlement werd reeds een wetsontwerp in dien geest ingediend, doch het kon geen meerderheid vinden. De progressieven gaan nog een stap verder: zij verlangen een overheidsbemoeiing, welke den landbouwer-voortbrenger in onmiddellijk contact met den verbruiker zou brengen, waarbij alle tusschenhandel zal worden uitgeschakeld.

Na den landbouw komen in de tweede plaats — ook in getal kiezers — de arbeiders.

De Republikeinen verzetten zich — en zeker de anderen ook — tegen vrouwenarbeid, welke voor haar niet geschikt is en overigens hoogere loonen voor vrouwen die arbeid verrichten. Ze zijn ook tegen de zevendaagsche werkweek en den twaalfurigen arbeidsdag, die blijkbaar in Amerika nog bestaan.

De Democraten verklaren zich vóór collectieve contracten en wettelijke regeling van den arbeidsduur, het brengen van den arbeid in gevangenissen onder de wetten van den betreffenden Staat en het ondernemen van publieke werken als middel tegen werkloosheid.

De Progessieven zijn mede voor collectieve contracten ook in den landbouw en tegen de befaamde injunctions, het recht dat vele rechtbanken bezitten, of zich aanmatigen, om wetten en bepalingen welke zij in strijd achten met het algemeen belang, als niet bindend te verklaren. Tegen dit „recht" zijn trouwens reeds lang van verschillende kanten luide stemmen opgegaan.

In de derde plaats hebben de mijnen de aandacht der partijen.

De Republikeinen willen al te hooge prijzen van kolen verhinderen door publiciteit, waarmee vermoedelijk openbaarmaking van winsten is bedoeld. Verder willen ze stakingen voorkomen door regeeringsbemiddeling en ook de overheid toezicht laten uitoefenen op de distributie.

De Demokraten gaan een stapje verder en verlangen overheidscontrole overal waar artikelen van noodzakelijk levensonderhoud in handen van trusts dreigen te geraken, terwijl de Progressieven hetzelfde willen, alleen nauwkeuriger omschrijven, dat ze daaronder ook ijzer, olie en bouwmaterialen verstaan.

Wat de tariefwetgeving in 't algemeen betreft, verlangen de republikeinen heffing van zoodanige rechten, dat daardoor het verschil tusschen de productiekosten in de Ver. Staten en die in andere deelen der wereld wordt uitgewischt.

De Democraten zijn tegen de huidige wetten, verlangen een prikkelende concurrentie, doch bescherming tegen monopolies. De Progressieven onderschrijven dit laatste.

Ten slotte komen de belastingen aan de beurt, waar de Republikeinen [illegible] de Democraten de *inkomstenbelasting* de beste methode van heffing vinden en zich tegen een hinder- en verkoopsbelasting verklaren, en de Progressieven o. m. eischen een belasting op buitengewone winsten en progressieve heffingen van groote bezittingen en erfenissen.

Zoo op een afstand gezien lijkt het allemaal wat klein, doch wie weet hoe men in Amerika denkt over het vuur, waarmede in Europa sommige quaesties behandeld worden.

Dat zal wel lood om oud ijzer wezen.

Overstroomingen in China.
3500 dorpen verwoest.
Duizenden personen omgekomen.

Volgens berichten uit Peking zijn in de provincie Chi-Li 3500 dorpen verwoest door overstrooming. Meer dan een millioen menschen zullen in den komenden winter van regeeringssteun moeten leven.

Te Tientsin is een pontonbrug weggeslagen. Vijftig personen werden gedood. Aanzienlijke schade werd aan spoorwegen en goederen aangericht.

In het Kalgan-district zijn 3000 menschen bij de overstrooming omgekomen. Onder deze slachtoffers bevinden zich vele Russen.

De plaatselijke organisaties zijn machteloos aan de aanvragen om steun te voldoen en is een beroep gedaan op het Amerikaansche Roode Kruis.

De toestand is zeer ernstig. Dysenterie en andere ziekten zijn reeds uitgebroken, de regen blijft aanhouden en volgens officieele weervoorspellingen zal hij nog tien dagen aanhouden.

Bekendmaking.

De verkoop van Juweelen en van Gouden en Zilveren voorwerpen, ter Spaar-en Beleenbank van Curaçao beleend van den **1n. Januari 1923** af tot en met **30n. Juni 1923** onder **No. 5238 E** tot en met **No. 4529 G**, zal plaats hebben op **Donderdag den 11 September** a. s. en volgende **Donderdagen.**

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao den 17 Augustus 1924.

De Voorzitter
H. J. COHEN HENRIQUEZ.

4